

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 10C/79/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312206011
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomíra Krišťáková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2016:5312206011.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a samosudkyňou JUDr. Ľubomírou Krišťákovou v právnej veci navrhovateľa Ľ. E., H.. XX.XX.XXXX, C. E. XXX, XXX XX Č., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Kadlubiec, Starzyk a partneri, s. r. o., Tvrdého 4, 010 01 Žilina, proti odporcovi Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700 v konaní o zaplatenie poistného plnenia takto

rozhodol:

Návrh z a m i e t a .

Navrhovateľ je p o v i n n ý nahradiť odporcovi trovy konania vo výške 4,40 € v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom, ktorý bol Okresnému súdu Čadca doručený elektronicky dňa 7.6.2012 so zaručeným elektronickým podpisom, sa navrhovateľ domáha voči odporcovi zaplatenia poistného plnenia. Navrhovateľ návrh odôvodnil tým, že dňa 8.12.2004 sa stal účastníkom dopravnej nehody, pri ktorej došlo k vzniku škody na jeho motorovom vozidle, evidenčné číslo T. XXX G. spôsobenej vozidlom klienta odporcu. Dňa 16.12.2004 si navrhovateľ riadne a včas uplatnil nárok na náhradu škody u odporcu v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pričom odporca tento nárok na náhradu škody začal prešetrovať ako poistnú udalosť číslo 0493122723. Oznámením zo dňa 5.12.2005 odporca odmietol navrhovateľovi vyplatiť poistné plnenie s odvolaním sa na závery vyšetrovania Policajného zboru v Čadci sp. zn. ORP-276/OEK-CA-2005, v ktorom bol navrhovateľ označený ako vinník dopravnej nehody. Na základe obžaloby okresného prokurátora v Čadci sp. zn. Pv 2343/04 zo dňa 27.4.2009, ktorá kládla navrhovateľovi za vinu spáchanie trestného činu ublíženia na zdraví, ktorého sa mal dopustiť tak, že svojim konaním zavinil dopravnú nehodu, bol označený rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/55/2009 za vinníka dopravnej nehody. Až Krajský súd v Žiline na základe vykonaného dokazovania navrhovateľa spod obžaloby oslobodil a svojim rozsudkom zo dňa 20.10.2011 v odôvodnení konštatoval, že jediným vinníkom dopravnej nehody je G. Š., a teda navrhovateľ v žiadnej miere dopravnú nehodu nezavinil.

V zmysle § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. bol odporca povinný bez zbytočného odkladu začať šetrenie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť plnenie. Toto šetrenie odporca nevykonal a ukončil vyšetrovanie poistnej udalosti dňa 5.12.2005 tak, že navrhovateľovi odmietol poistné plnenie priznať. V oznámení o nevyplatení poistného plnenia zo dňa 5.12.2005 odporca iba prevzal závery vyšetrovania Policajného zboru v Čadci ORP-276/OEK-CA-2005 a svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľ nemá na poistné plnenie nárok, pretože bol určený ako vinník dopravnej nehody. Odporca pritom vôbec nevykonal vlastné šetrenie v takom rozsahu, aby bola riadne zistená povinnosť poskytnúť poistné plnenie a v súvislosti s tým aj skutočnosť, kto je vinníkom dopravnej nehody.

Svojim protiprávnym konaním, ktorého sa odporca dopustil zanedbaním svojich povinností, uviedol navrhovateľa do omylu, že mu neprináleží právo na náhradu škody a na vyplatenie poistného plnenia. Tento protiprávny stav odporca aj naďalej udržiaval, keď ignoroval závery dokazovania súdu vo veci spáchania trestného činu ublíženia na zdraví, ktorý mal navrhovateľ spáchať tak, že svojim konaním zavinił dopravnú nehodu. V rozsudku Krajského súdu v Žiline sa pritom v odôvodnení jasne konštatuje, že navrhovateľ v žiadnej miere nehodu nezavinił.

Vzhľadom na oslobodzujúci rozsudok Krajského súdu v Žiline sa navrhovateľ domáhal riadneho prešetrenia poistnej udalosti, pričom odporcu vo svojej výzve zo dňa 27.2.2012 oboznámil o záveroch vyšetrovania a dokazovania uvedených v rozsudku Krajského súdu v Žiline, pričom jedno vyhotovenie rozsudku Krajského súdu v Žiline priložil priamo k výzve. Na túto výzvu odporca reagoval listom zo dňa 7.3.2012, v ktorom sa odvoláva na skutočnosť, že nemohol vykonať prešetrenie nárokov na vyplatenie poistného plnenia navrhovateľovi, kým mu nebolo doručené právoplatné rozhodnutie o zavinení dopravnej nehody. Zároveň sa odporca vo svojom liste odvoláva na premlčanie nároku navrhovateľa. V zdôvodnení svojho rozhodnutia odporca uviedol, že na to, aby sa nárok navrhovateľa nepremlčal, mal byť nárok uplatnený v adhéznom konaní v rámci trestného konania alebo v občianskoprávnom súdnom konaní. Odporca však opomenul fakt, že navrhovateľ bol v trestnom konaní v postavení obžalovaného, a teda si svoj nárok na náhradu škody v adhéznom konaní uplatniť nemohol. Rovnako tak ho nemohol uplatniť ani v občianskoprávnom konaní, nakoľko samotný odporca ho uviedol do omylu, že mu právo, a teda aj nárok neprináleží. Odporca sa svojim konaním výrazne pričinił k márnemu uplynutiu premlčacej doby, v ktorej navrhovateľ svoj nárok na náhradu škody mohol uplatniť a vedomý si svojho vlastného prospechu z tejto situácie vzniesol námietku premlčania. Odporca vzhľadom na absenciu riadneho šetrenia poistnej udalosti nikdy nezistil rozsah škody, a teda ani neurčil konkrétnu výšku poistného plnenia.

Navrhovateľ tiež v podanom návrhu na začatie konania uviedol, že vznesenie námietky premlčania zo strany odporcu ako hmotnoprávny úkon subjektívnej povahy podlieha súdnemu preskúmaniu, či nie je námietka vznesená v rozpore s dobrými mravmi. Pritom navrhovateľ poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Odo 561/2006 zo dňa 31.10.2007 a v nadväznosti na tento rozsudok uviedol, že je nepochybné, že za okolností, za akých bola námietka premlčania uplatnená, je výrazom zneužitia výkonu práva na úkor navrhovateľa, a teda ide o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Navrhovateľ musí znášať neprimeranú tvrdosť zákona, ktorú sám nespôsobil a ani svojím konaním nemohol nijako odvrátiť. Poukázal tiež na obsah pojmu dobré mravy definovaný uznesením Ústavného súdu SR z 24.2.2011, č. k. IV.ÚS 55/2011-19 ako „pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku.“ V tomto prípade výkon subjektívneho práva vznesením námietky premlčania je vykonávaný s cieľom poškodiť navrhovateľa a získať tak osobný prospech, čo predstavuje jasný rozpor so základnou zásadou súkromného práva, že každý smie vykonávať svoje práva tak, aby nerušil práva iného subjektu. Ďalej navrhovateľ poukázal na zásadu „neminem laedit, qui iure utitur“, ktorú aplikoval Najvyšší súd ČR v rozsudku, sp. zn. 21Cdo 992/99 zo dňa 28.6.2000, ako aj v ďalšom rozsudku sp. zn. 25Cdo 1839/2000 zo dňa 22.8.2002. Z okolností tohto prípadu jasne vyplýva, že sa jedná o výnimočný prípad, kedy uplatnenie námietky premlčania je výrazom zneužitia práva. Navrhovateľ svoj nárok nemohol za žiadnych okolností uplatniť v adhéznom konaní, nakoľko vzhľadom na jeho postavenie obvineného mu túto možnosť zákon neumožňuje. Svoj nárok nemohol uplatniť ani v občianskoprávnom konaní, keďže s prihliadnutím na prebiehajúce trestné konanie a vtedy aktuálny dôkazný stav by súd žalobe v žiadnom prípade nevyhovel. Z uvedeného jasne vyplýva, že navrhovateľ márne uplynutie premlčacej doby nezavinił a zánik nároku na plnenie v dôsledku uplynutia premlčacej doby by bol pre neho neprimerane tvrdým postihom. Ustálený výklad pojmu dobré mravy v súvislosti so vznesením námietky premlčania a zneužitia práva potvrdil aj Ústavný súd ČR vo svojom náleze sp. zn. 1.ÚS 643/04 zo dňa 6.9.2005.

Ďalej navrhovateľ uviedol, že poistenie je systém, ktorého úlohou je zmierňovať, poprípade úplne eliminovať dopad negatívnych udalostí na poisteného jednotlivca. Nemožno od navrhovateľa, ktorý má v tomto vzťahu postavenie poškodeného, spravodlivo požadovať, aby doplácal na dopravnú nehodu, ktorú nezavinił a prenášať na neho povinnosť k úhrade nákladov na uvedenie veci do pôvodného stavu, a teda nedôvodne ho znevýhodňovať oproti škodcovi - odporcovi. Odporca, ktorý je v postavení poisťovateľa, vznesením námietky premlčania úplne popiera zmysel poistenia zodpovednosti za škodu. Účelom tohto jeho právneho úkonu nie je riadne uplatnenie svojich práv, ale výlučná snaha poškodiť navrhovateľa a získať tak osobný prospech a zisk. V zmysle uvedenej rozhodovacej praxe súdov je

takýto výkon práva jednoznačne považovaný za šikanózný. Napriek tomu, že námietka premlčania bola odporcom uplatnená, nemožno jej priznať právne účinky, lebo s ohľadom na okolnosti prípadu by to bolo v rozpore s dobrými mravmi. Odopretie účinku vznesenej námietky premlčania je opatrením, ktoré zabezpečí, že navrhovateľ nebude znášať evidentne mimoriadnu tvrdosť zákona spôsobenú prípadným zánikom nároku jej vznesením s prihliadnutím k uplatnenému právu a dôvodom, prečo navrhovateľ svoje právo včas neuplatnil. Navrhovateľ konal riadne a v súlade so zákonom, nezanedbal žiadnu zo svojich povinností. Doprvnú nehodu v žiadnej miere nezavinil, a preto mu v súvislosti so vzniknutou poistnou udalosťou vzniklo právo na zaplatenie poistného plnenia zo strany odporcu.

Podaním doručeným súdu dňa 6.2.2015 navrhovateľ doplnil svoj návrh na začatie konania o jednoznačný petitívny návrh, ktorým sa domáha voči odporcovi zaplatenia poistného plnenia vo výške 10 000 €.

Odporca vo vyjadrení k návrhu na začatie konania uviedol, že je pravdou, že odporca ako poisťovateľ mal uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 1001350981 v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. s G. Š.. Dňa 8.12.2004 skutočne došlo k dopravnej nehode, ktorej priebeh bol predmetom trestného konania vedeného pred Okresným súdom Čadca pod spisovou značkou 2T 55/2009 a na Krajskom súde v Žiline pod spisovou značkou 3To 98/2011. Pri uvedenej dopravnej nehode došlo k stretu troch motorových vozidiel, pričom trestnoprávne bol za vznik následku tejto dopravnej nehody uznaný vinným G. Š., poistený u odporcu. Predmetom skúmania v trestnom konaní však bolo výlučne naplnenie skutkovej podstaty trestného činu podľa § 224 Trestného zákona účinného v čase skutku. Oslobodenie navrhovateľa spod obžaloby v trestnej veci automaticky neznamená, že by sa nepodieľal na vzniku škodovej udalosti, z ktorej vznikla škoda i na jeho vozidle. Zo záverov tak prvostupňového, ako aj odvolacieho súdu je nepochybné, že navrhovateľ sa v čase vzniku kolíznej situácie pohyboval rýchlosťou výrazne prevyšujúcou maximálnu povolenú rýchlosť. Za daných okolností je preto v občianskoprávnom konaní opätovne nevyhnutné skúmať zavinenie navrhovateľa na vzniku škodovej udalosti, škody a jej rozsahu s prihliadnutím na § 441 Občianskeho zákonníka.

Odporca zároveň vznesol námietku premlčania voči uplatnenému nároku. Uviedol, že k udalosti, v ktorej vznikla navrhovateľovi škoda, došlo dňa 8.12.2004. Objektívna 3-ročná premlčacia lehota uplynula dňa 9.12.2007. Nakoľko právo nebolo uplatnené včas, je odporca toho názoru, že žalobou uplatnený nárok je premlčaný.

Odporca tiež uviedol, že žalobný návrh je založený na dezinterpretácii zákona č. 381/2001 Z. z. a na úplnom obrátení práv a povinností, ktoré z tohto zákona vyplývajú či už navrhovateľovi ako poškodenému alebo odporcovi ako poisťovateľovi. Navrhovateľ podľa odporcu v návrhu uvádza viaceré nepravdivé a zavádzajúce informácie. Odporca poukázal na ustanovenie § 15 zákona č. 381/2001 Z.z., v zmysle ktorého je poškodený oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Je úlohou poškodeného preukázať, že mu vznikla škoda a že za škodu zodpovedá poistený, s ktorým má poisťovateľ zmluvný vzťah. Dôkazné bremeno preukázania týchto skutočností zaťažuje poškodeného. Nie je pravdou, že by odporca nevykonal šetrenie nároku navrhovateľa. O priebehu šetrenia bol navrhovateľ riadne a včas informovaný a bol riadne informovaný aj o dôvodoch, pre ktoré mu plnenie poskytnuté nie je. Vzhľadom na vtedajší stav objasňovania veci mal odporca oprávnenie za to, že navrhovateľovi právo na náhradu škody ako samotnému domnelému škodcovi - vinníkovi dopravnej nehody neprináleží. Tento záver, ako správne uvádza navrhovateľ, prevzal odporca ako poisťovateľ zo záverov vyšetrovania Policajného zboru v Čadci zn. ORP-276/OEK-CA-2005. Tieto závery odporca prevzal od štátneho orgánu príslušného na prešetrovanie dopravných nehôd. Sám totiž nedisponuje právom vykonať šetrenie priebehu dopravnej nehody v takom rozsahu, ako ním disponuje policajný zbor, prípadne dokonca súd. Odporca je súkromnou spoločnosťou, ktorej platné právo umožňuje vykonať šetrenie priebehu dopravnej nehody v zásade úplne identickým spôsobom, ako to umožňuje navrhovateľovi, pričom možnosti takéhoto šetrenia nedosahujú právomoci orgánov činných v trestnom konaní, či dokonca právomoci súdu. Odporca preto v čase, keď odmietol navrhovateľovi plniť škodu, ktorá mu na jeho motorovom vozidle vznikla, vychádzal z najhodnovernejších možných podkladov k šetreniu práva navrhovateľa na náhradu škody, keď vychádzal z výsledkov šetrenia policajného zboru o priebehu dopravnej nehody. Pokiaľ mal navrhovateľ v danom čase k dispozícii iné dôkazy vyvracajúce závery policajného vyšetrovania, mohol ich predložiť či už orgánom činným v trestnom konaní alebo odporcovi. Navrhovateľ však v danom čase

svoj nárok nijakým spôsobom nepreukázal. Výsledok šetrenia odporcu tak isto nevedol k zisteniam, že by navrhovateľ bol z dopravnej nehody poškodeným a nie vinníkom, a tak je ukončenie šetrenia uplatneného nároku navrhovateľa u odporcu odmietnutím plniť absolútne legitímnym krokom odporcu. Odporca za absurdné považuje tvrdenie navrhovateľa, že mal uviesť navrhovateľa do omylu, pokiaľ ide o jeho právo na náhradu škody. O uvedenie do omylu by mohlo ísť jedine v prípade, ak by odporca úmyselne uviedol navrhovateľovi lživú, nepravdivú informáciu alebo mu nejakú informáciu zamlčal, teda uviedol informácie, o ktorých vedel, že nie sú v súlade so skutočnosťou. V danom štádiu šetrenia bola skutočnosť, že navrhovateľ samotný je vinníkom dopravnej nehody, výsledkom vyšetrovania policajného zboru a od policajného zboru odporca tento záver pri šetrení škodovej udalosti logicky aj prevzal. Odporca a výsledky jeho šetrenia nie sú jediným zdrojom informácii navrhovateľa o priebehu dopravnej nehody a neexistuje žiadny oprávnený dôvod, prečo by sa mal navrhovateľ spoliehať iba na záver odporcu vo vzťahu k právnomu zhodnoteniu danej situácie. Navrhovateľ je sám povinný starať sa o svoje práva a v prípade ich porušenia sa domáhať ich nápravy napríklad súdnou cestou. Bolo a je úlohou navrhovateľa a nie odporcu preukázať, že má právo na náhradu škody voči vinníkovi dopravnej nehody. Navrhovateľ sa teda absurdne domáha uvedenia do omylu niekým, komu má sám povinnosť svoj nárok preukázať. Pokiaľ bol navrhovateľ toho názoru, že je danou dopravnou nehodou poškodený a že škodcom je poistenec odporcu, mal možnosť domáhať sa svojho práva v občianskoprávnom konaní podaním žaloby. Navrhovateľ sa v celom trestnom konaní od roku 2004 - 2012 domáhal oslobodenia spod obžaloby.

Odporca má zato, že žiadne jeho konanie pri riešení súdnej veci nie je v rozpore s dobrými mravmi. Žiadny z jeho úkonov nebol vykonaný výlučne v úmysle poškodiť navrhovateľa na jeho právach. Zmyslom inštitútu premlčania je prinútiť oprávnených, aby sa o svoje práva starali, uplatnili ich na súde včas, v primeranej lehote a aby neodôvodnene neotáľali s ich výkonom. Zároveň je premlčanie ochranou oprávnených záujmov dlžníka, aby voči nemu neboli vznášané nároky po uplynutí neprimeranej doby nechávajúc ho tak v stave permanentnej právnej neistoty. Navrhovateľ bol preukázateľne vzhľadom na svoju procesnú obranu v trestnom konaní v celom jeho priebehu toho názoru, že za vzniknutú škodu nezodpovedá, žiadal byť spod obžaloby oslobodený, a teda sa celý čas domnieval, že je sám uvedenou dopravnou nehodou poškodený. Mal preto možnosť svoje právo na náhradu škody riadne a včas uplatniť podaním občianskoprávnej žaloby na subjekt, ktorý za vznik škody zodpovedný považoval. Pokiaľ tak nevykonal, zapríčinil si sám vlastným správaním márne uplynutie premlčacej lehoty. Z tohto dôvodu odporca žiada žalobný návrh v celom rozsahu zamietnuť a priznať mu náhradu trov súdneho konania.

Podľa § 101 ods. 2 OSP súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Súd konal v neprítomnosti navrhovateľa. Termín pojednávania bol navrhovateľovi doručený dňa 11.11.2015. Právny zástupca navrhovateľa ospravedlnil neprítomnosť navrhovateľa pracovnými povinnosťami a súhlasil, aby bolo konané v jeho neprítomnosti. Súd tak u navrhovateľa nemal zistenú žiadnu prekážku objektívne mu brániacu v účasti na pojednávaní, a preto konal a rozhodol v jeho neprítomnosti. Prihliadol pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom odporcu, oboznámením listinných dôkazov, najmä návrhu na začatie konania zo dňa 4. 6. 2012 v znení jeho doplnenia zo dňa 4. 2. 2015, vyjadrenia odporcu k návrhu na začatie konania, výzvou na zaplatenie poistného plnenia zo dňa 27. 2. 2012, dotazníkom pre poškodeného (škoda na vozidle a iná vecná škoda) zo dňa 10. 12. 2004, oznámenia zo dňa 7. 3. 2005 a zo dňa 5. 12. 2005, žiadosti o zaslanie konečnej policajnej správy a fotodokumentácie k poistnej udalosti zo dňa 25. 11. 2005, uznesenia Okresného riaditeľstva PZ SR, úrad justičnej a kriminálnej polície, odbor ekonomickej kriminality Čadca, ČVS: ORP-276/OEK-CA-2005 zo dňa 10. 10. 2005, znaleckého posudku číslo 27/2005, doplnenia č. 1 znaleckého posudku číslo 27/2005, doplnenia číslo 2 znaleckého posudku číslo 27/2005, doplnenia číslo 3 znaleckého posudku číslo 27/2005, odborného vyjadrenia číslo 258/2005, zápisnice o výsluchu obvineného L. E. zo dňa 19. 8. 2005, rozsudku Okresného súdu Čadca, sp. zn. 2 T 55/2009 zo dňa 26. 5. 2011 a rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3 To 98/2011 zo dňa 20. 10. 2011, ako aj celého spisového materiálu 10 C 79/2012 a na základe takto vykonaného dokazovania mal zistený nasledovný skutkový stav:

Dňa 8.12.2004 v katastri obce E. H. E. došlo k dopravnej nehode, ktorej účastníkom sa stal i navrhovateľ. Pri tejto dopravnej nehode došlo k poškodeniu motorového vozidla navrhovateľa Z. C. K. XXX, Š.: T. XXX C.. Nároky na náhradu škody v súvislosti s poškodením vozidla si navrhovateľ podľa prezenčnej pečiatky odporcu uplatnil u odporcu dňa 16.12.2004. Podaním zo dňa 5.12.2005 odporca navrhovateľovi oznámil, že nie je možné uhradiť z povinného zmluvného poistenia ním uplatnený nárok na náhradu škody, nakoľko po obdržaní relácie Policajného zboru v Čadci evidovanej pod ČVS:ORP-276/OEK-CA-2005 bol navrhovateľ určený ako vinník z dopravnej nehody.

Rozsudkom Okresného súdu Čadca, sp. zn. 2T 55/2009 zo dňa 26.5.2011 bol navrhovateľ uznaný vinným z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, 2 Trestného zákona účinného do 31.12.2005, ktorého sa mal dopustiť tak, že dňa 8.12.2004 viedol osobné motorové vozidlo zn. Z. C. K., G.: T. XXX C. v rovnakom smere ako bolo vedené motorové vozidlo zn. Volkswagen Bora a motorové vozidlo autoškoly zn. Škoda Fabia pri nedodržaní najvyššej povolenej rýchlosti, keďže sa pohyboval rýchlosťou najmenej 112 km/hod.. Nedokázal sa vyhnúť prekážke vytvorenej vozidlom autoškoly Škoda Fabia a čelne narazil s motorovým vozidlom Mercedes Benz S320 do boku ľavej zadnej časti vozidla Škoda Fabia, kde pri náraze došlo k skokovému zrýchleniu vozidla autoškoly, čo malo za následok vypadnutie spolujazdca sediaceho na zadnom sedadle vozidla autoškoly, ktorý utrpel ťažké zranenia, na následky ktorých dňa 9.12.2004 v Nemocnici s poliklinikou Čadca zomrel. Ďalej došlo k vypadnutiu spolujazdca - dozorujúceho inštruktora a zraneniu vodiča - žiaka autoškoly.

Rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To 98/2011-907 zo dňa 20.10.2011 bol navrhovateľ ako obžalovaný spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodený, pretože skutok nie je trestným činom. Z odôvodnenia citovaného druhostupňového rozhodnutia vyplynulo, že odvolací súd sa nestotožnil s názorom a záverom okresného súdu, že aj u navrhovateľa ako obžalovaného bolo preukázané zavinenie na predmetnej dopravnej nehode a spôsobenom následku. Krajský súd dospel k záveru, že u navrhovateľa ako obžalovaného vozidlo autoškoly po náraze s vozidlom Volkswagen Bora vytvorilo náhlu prekážku aj z právneho hľadiska, t.j. absenciu nedbanlivostného zavinenia na predmetnej dopravnej nehode a na následku a následne i jeho beztrestnosť. Z odôvodnenia druhostupňového rozhodnutia tiež vyplynulo, že zistené prekročenie maximálnej rýchlosti povolenej v danom úseku u navrhovateľa ako obžalovaného nemalo vplyv na vznik dopravnej nehody a toto samotné prekročenie rýchlosti by bolo možné považovať iba za priestupok v cestnej premávke, čo však na dobu uplynutú od skutku už nie je možné riešiť.

Výzvou zo dňa 27.2.2012 navrhovateľ vyzval odporcu na zaplatenie poistného plnenia.

Právny zástupca navrhovateľa k odporcom vznesenej námietke premlčania na pojednávaní dňa 19. 1. 2016 uviedol, že uvedený prípad by analogicky mohli subsumovať pod tzv. spočívanie práva, kedy navrhovateľ jednoznačne v trestnom konaní nepretržite a systematicky dokazoval svoju nevinu, a tým dokazoval aj oprávnenosť nároku na náhradu škody. Nakoniec po pomerne úpornom sedemročnom dokazovaní, kedy navrhovateľ aktívnym spôsobom predkladal dôkazy a znalecké posudky, prispel k tomu, že bolo určené, že v žiadnom prípade nie je ani čiastočne vinníkom dopravnej nehody. Práve táto aktívna obrana v súdnom konaní je podľa názoru navrhovateľa tým, čím zákonodarcu myslel spočívanie premlčacej doby. Navrhovateľ tento časový úsek, ktorý od samotnej škodovej udalosti uplynul, nezapríčinil, že svojvoľne svojím konaním si nárok neuplatnil, ale naopak, systematickým dokazovaním preukazoval oprávnenosť svojho nároku po celú dobu spočívania tejto premlčacej doby. Počas celej doby od škodovej udalosti aktívnym spôsobom preukazoval oprávnenosť svojho nároku tým, že v trestnom konaní preukazoval a až nakoniec preukázal svoju nevinu. Navrhovateľ, ak by uplatňoval tento nárok na civilnom súde, bol by tento jeho nárok pravdepodobne zamietnutý, a to z dôvodu, že v tom čase neexistovala pochybnosť alebo existovalo dôvodné podozrenie o jeho vine. Práve preto je potrebné analogicky vykladať rozhodnutie o spočívaní premlčacej doby v tom zmysle, že pokiaľ navrhovateľ aktívnym spôsobom zabezpečoval dôkazy a preukazoval svoju nevinu v inom konaní, ktoré priamo súviselo s týmto nárokom, tak jeho nárok na náhradu škody a nárok na náhradu poistného plnenia nemôže byť premlčaný. Ak by aj súd ustálil, že premlčacia doba v tomto prípade nespočívala, je námietka premlčania vznesená v konaní odporcom výrazne v rozpore s dobrými mravmi, pretože nejde o obyčajný súkromnoprávny nárok dvoch fyzických osôb alebo dvoch právnických osôb, ktorý by vyplýval z ich súkromnoprávneho vzťahu, ale odporca je inštitúcia, ktorej význam a účel je regulovaný zákonom o povinnom zmluvnom poistení. Každý prevádzkovateľ motorového vozidla je povinný uzatvoriť či už s odporcom alebo inou poisťovňou, ktorá vykonáva svoju činnosť regulovanú zákonom a predpismi

Slovenskej republiky poisťku, čo znamená, že nie je oprávnený prevádzkovať motorové vozidlo bez toho, aby mal uzatvorenú takúto poisťku. Účelom uzatvorenia poisťky je práve možné odškodnenie v prípade spôsobenia dopravnej nehody. Tak, ako navrhovateľ je povinný poisťku uzatvoriť, predpokladá sa, že v prípade, ak nastane škodová udalosť, mal by mať nárok na úhradu poisťného plnenia. Odporca sa v tomto prípade umelo snaží zabrániť tomu, čo mu vyplýva priamo z účelu a významu zákona o povinnom zmluvnom poistení, to znamená vyplatiť poisťné plnenie, na ktoré má navrhovateľ nesporným spôsobom nárok, čo bolo preukázané aj Krajským súdom v Žiline. Závery súdneho znalca v trestnom konaní a rozsudok sú dostatočným podkladom pre určenie vzniku nároku. Odporca len na základe dôvodného podozrenia vyšetrovateľa a prokurátora odmietol nárok na poisťné plnenie.

Odporca zotrval na svojom vyjadrení a navrhol návrh zamietnuť. Uplatnený nárok považuje za premlčaný. Odporca tiež uviedol, že je pravdou, že došlo k dopravnej nehode, vodič G. Š. bol jeho poisťcom, avšak ostatné okolnosti, ktoré bolo potrebné zo strany navrhovateľa preukázať, doposiaľ preukázané neboli. Trestné konanie malo za predmet danú dopravnú nehodu, avšak predmetom jeho skúmania bolo naplnenie skutkovej podstaty trestného činu, či už zo strany navrhovateľa, alebo jeho poisťenca, ktorý bol v konečnom dôsledku za dopravnú nehodu ako vinník odsúdený. Skutočnosti, ktoré navrhovateľ na svoju obranu uvádza, sú podľa názoru odporcu v rozpore s právnym poriadkom a sú dezinterpretáciou zákona. Zo strany odporcu určite nedošlo k žiadnemu konaniu, ktoré by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Odporca v súlade s postupom vyšetrovateľa a postupom prokurátora v čase, keď bola otázka viny a nevinu jednotlivých účastníkov za dopravnú nehodu sporná, považoval za rozhodujúce zistenie vyšetrovateľa a rozhodujúce zistenie prokurátora o tom, že je dôvodné podozrenie, že vinníkom dopravnej nehody je navrhovateľ. Túto skutočnosť navrhovateľovi v danom čase aj oznámil a z tohto dôvodu mu odmietol plniť náhradu škody. Navrhovateľ svoje právo na náhradu škody nijakým spôsobom neuplatnil, nepodal v danej chvíli napríklad žalobný návrh ani si iným spôsobom toto právo neuplatnil tak, aby premlčacia doba spočívala. Navrhovateľ v priebehu celého trestného konania bol názoru, že nie je vinníkom dopravnej nehody. To znamená, že sa v priebehu celého trestného konania bránil a snažil sa dokázať svoju nevinu, čo sa mu v konečnom dôsledku aj podarilo. To znamená, že navrhovateľ počas celého trestného konania bol názoru, že je poškodeným a nie škodcom a ak sám bol takého názoru, mal nekonečné množstvo času uplatniť si svoje právo na náhradu škody, čo však neučinil a učinil tak až po skončení trestného konania. Odporca má zato, že predmetom konania je súkromnoprávny vzťah, kde poškodený si uplatňuje právo na náhradu škody od škodcu, ktorým je v prvom rade poisťenec odporcu ako fyzická osoba. Pokiaľ ide o postavenie odporcu ako poisťovateľa, jeho postavenie vyplýva zo zákona o povinnom zmluvnom poistení v zmysle toho, že vystupuje ako podporná strana na strane škodcu, eventuálne aj ako strana, voči ktorej existuje priamy nárok, avšak tento uplatnený nárok je potrebné posudzovať analogicky tak, ako keby bol uplatnený voči samotnému škodcovi.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Podľa § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Podľa § 100 ods. 3 Občianskeho zákonníka nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

Podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla, to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

Podľa § 112 Občianskeho zákonníka ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Vykonaným dokazovaním mal súd nesporne preukázané, že dňa X. XX. XXXX sa v obci E. H. E. stala dopravná nehoda, pri ktorej došlo k poškodeniu motorového vozidla navrhovateľa značky Mercedes Benz, evidenčné číslo T. XXX C.. Vznik a existencia dopravnej nehody uvedeného dňa 8. 12. 2004 bola medzi účastníkmi konania nesporná. Zároveň jej existenciu mal súd preukázanú i pripojeným spisovým materiálom Okresného súdu Čadca, sp. zn. 2 T 55/2009. Rovnako medzi účastníkmi konania nesporným bolo to, že v dôsledku tejto dopravnej nehody došlo ku škode na motorovom vozidle navrhovateľa značky Mercedes Benz, evidenčné číslo T. XXX C. a táto dopravná nehoda bola spôsobená poisťovcom odporcu. Navrhovateľovi tak v nadväznosti na vyššie citované zákonné ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. svedčí v konaní aktívna legitímácia a odporcovi ako poisťovateľovi poisťovca, ktorý bol uznaný za vinníka dopravnej nehody svedčí v konaní pasívna legitímácia.

Odporca sa v konaní voči navrhovateľom uplatnenému nároku na náhradu škody okrem iného bránil vznesením námietky premlčania.

Premlčanie je právny inštitút, ktorý ako následok kvalifikovaného plynutia času spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti práva. V dôsledku uplynutia premlčacej doby sa právo mení na tzv. naturálnu obligáciu. To znamená, že právo síce existuje, veriteľ má naďalej oprávnenie žiadať od dlžníka jeho splnenie, avšak nemôže ho s úspechom prostredníctvom súdu vymôcť. Súd právo nemôže priznať alebo uznať, ak povinná osoba namietne premlčanie po uplynutí premlčacej doby. V prípade nároku na náhradu škody Občiansky zákonník upravuje premlčaciu dobu dvojročnú subjektívnu a zároveň dobu objektívnu trojročnú a v prípade škody spôsobenej úmyselne desaťročnú premlčaciu dobu (§ 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka). Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúcou skutočnosť (preukázaná) vedomosť poškodeného o udalosti, ktorou bola škoda spôsobená, vedomosť poškodeného o rozsahu majetkovej ujmy, ktorý je možné vyjadriť v peniazoch a vedomosť o tom, kto za škodu zodpovedá. Objektívna premlčacia doba plynie od udalosti, z ktorej škoda vznikla. Uvedená úprava premlčania nárokov na náhradu škody v zmysle vyššie citovaného § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. platí aj na prípady, kedy poškodený svoj nárok na náhradu škody uplatňuje priamo voči poisťovateľovi.

S prihliadnutím k týmto účinkom premlčania a obrane odporcu voči nároku uplatnenému navrhovateľom vznesením námietky premlčania tohto nároku, sa súd najskôr zaoberal touto obranou odporcu spočívajúcou vo vznesenej námietke premlčania. Ako už bolo vyššie uvedené, medzi účastníkmi konania bolo nesporným, že dopravná nehoda, pri ktorej došlo k poškodeniu motorového vozidla navrhovateľa značky Mercedes Benz, evidenčné číslo T. XXX C., sa stala dňa X. XX. XXXX. Uvedeného dňa začala plynúť navrhovateľovi objektívna premlčacia doba na uplatnenie nárokov na náhradu škody spôsobenej mu pri tejto dopravnej nehode. Objektívna premlčacia doba v nadväznosti na ustanovenie § 122 Občianskeho zákonníka upravujúce počítanie lehôt uplynula dňa 8. 12. 2007. Návrh na začatie konania, ktorým navrhovateľ nárok na náhradu škody spôsobenej pri uvedenej dopravnej nehode voči odporcovi uplatnil, bol podľa prezenčnej pečiatky doručený súdu dňa 7. 6. 2012. Návrh na náhradu škody bol podaný oneskorene.

Pokiaľ navrhovateľ bol toho názoru, že prebiehajúce trestné konanie vedené pred Okresným súdom Čadca pod spisovou značkou 2 T 55/2009, v ktorom konaní navrhovateľ podľa svojich tvrdení aktívnym spôsobom zabezpečoval a predkladal dôkazy na preukázanie svojej neviny, malo za následok spočívanie premlčacej doby na uplatnenie nároku navrhovateľa na náhradu škody, súd sa s týmto názorom navrhovateľa nestotožnil. Základným predpokladom majúcim za následok spočívanie

premlčacej doby v zmysle vyššie citovaného § 112 Občianskeho zákonníka je uplatnenie práva na súde alebo u iného príslušného orgánu a riadne pokračovanie v začatom konaní. Trestné konanie, na ktoré navrhovateľ odkazuje, tieto účinky podľa názoru súdu nevyvolalo. Predmetom trestného konania vedeného pod spisovou značkou 2 T 55/2009 bola otázka trestnoprávnej zodpovednosti navrhovateľa, nie otázka nároku na náhradu škody navrhovateľa. Spočívanie premlčacej doby na uplatnenie nároku navrhovateľa na náhradu škody preto pre prebiehajúce trestné konanie vedené pod spisovou značkou 2 T 55/2009 nenastalo. Premlčacia doba plynula ďalej a objektívna premlčacia doba na uplynutie nároku na náhradu škody uplynula dňa 8. 12. 2007.

Zároveň súd odporcom vznesenú námietku premlčania nevyhodnotil ani ako rozpornú s dobrými mravmi. V konaní podľa názoru súdu nebolo u odporcu zistené žiadne také konanie charakteru opísaného v rozhodnutiach, na ktoré navrhovateľ v ním podanom návrhu na začatie konania odkazuje a na základe ktorého by bolo možné odporcom vznesenú námietku premlčania vyhodnotiť ako rozpornú s dobrými mravmi. Odporca navrhovateľovi dostatočne včas oznámil svoje rozhodnutie o ním uplatnenom nároku na náhradu škody a dôvody tohto rozhodnutia. Súd sa nestotožnil ani s tvrdením navrhovateľa, že odporca navrhovateľa uviedol do omylu, že mu nárok na náhradu škody neprináleží. Naopak bolo vecou navrhovateľa pokiaľ nesúhlasil s výsledkom rozhodnutia odporcu o ním uplatnenom nároku na náhradu škody a mal za to, že mu nárok na náhradu škody patrí, aby sa voči takémuto postupu odporcu včas bránil a svoj nárok uplatnil v občianskoprávnom konaní a prípadne požiadal o vyčkanie na právoplatnosť rozhodnutia v trestnom konaní o otázke jeho viny, resp. neviny v súvislosti so spôsobenou dopravnou nehodou. Rovnako sa súd nestotožnil s názorom navrhovateľa, že odporcom vznesená námietka premlčania je rozporná s dobrými mravmi aj z toho dôvodu, že odporca je inštitúciou, ktorej význam a účel je regulovaný zákonom o povinnom zmluvnom poistení, a teda medzi navrhovateľom a odporcom nejde o súkromnoprávny vzťah, z ktorého by vyplýval súkromnoprávny nárok. Súd v tomto smere poukazuje na vyššie citované ustanovenie § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z.. V zmysle tohto ustanovenia platí právna úprava premlčania nároku voči osobe, ktorá škodu spôsobila, aj pre premlčanie nároku na náhradu škody voči poisťovateľovi. Z uvedeného ustanovenia nevyplývajú žiadne zákonné podmienky alebo predpoklady, ktoré by odôvodňovali odlišný postup pri hodnotení námietky premlčania vznesenej tým, kto škodu spôsobil a odlišný postup u poisťovateľa. Preto súd ani z tohto dôvodu námietku zaujatosti vznesenú odporcom nevyhodnotil ako rozpornú s dobrými mravmi.

Na základe všetkých vyššie opísaných dôvodov súd preto námietku premlčania vznesenú odporcom vyhodnotil ako dôvodnú, a preto z tohto dôvodu zamietol i návrh navrhovateľa na vykonanie znaleckého dokazovania, nakoľko jeho vykonanie za existujúceho skutkového stavu považoval za nadbytočné a nehospodárne a zároveň z tohto dôvodu bol súd nútený zamietnuť i návrh navrhovateľa vo veci samej ako oneskorene podaný.

Odporca bol v konaní v celom rozsahu úspešný. Preto mu súd v súlade s vyššie citovaným § 142 ods. 1 O. s. p. priznal plnú náhradu ním uplatnených trov konania z titulu cestovných nákladov na pojednávanie dňa 19. 1. 2016 zo Žiliny do Čadce a späť vo výške 4,40 € (priemerná spotreba 5,3 l / 100 x 72 km x 1,143 €).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Čadca v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená dobrovoľne, je možné navrhnúť výkon rozhodnutia.